

Ks. dr hab. Tadeusz Zadykowiec, prof. KUL
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Wydział Teologii
Instytut Nauk Teologicznych

Lublin, 24.01.2026

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Teologiczny

Recenzja osiągnięć naukowych dr. Michała Mrozka OP

w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk teologicznych, w dyscyplinie: nauki teologiczne

W związku z decyzją Rady Doskonałości Naukowej z dnia 7 listopada 2025 r. o wyznaczeniu części składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Michałowi Mrozkowi w dziedzinie *nauk teologicznych* w dyscyplinie *nauki teologiczne*, przedstawiam ocenę dorobku naukowego Habilitanta.

Zgodnie z Art. 219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2018 poz. 1668), określającym warunki nadania stopnia doktora habilitowanego, recenzja obejmuje ocenę stopnia wkładu w rozwój dyscypliny, ze szczególnym uwzględnieniem głównego osiągnięcia wskazanego przez Habilitanta, jego aktywności dydaktycznej, popularyzatorskiej oraz organizacyjnej, a także wniosek końcowy.

1. Profil naukowy Habilitanta

Sylwetka naukowa dr. Michała Mrozka OP kształtuje się wokół pogłębionych studiów nad myślą św. Tomasza z Akwinu, ze szczególnym uwzględnieniem teologii moralnej, antropologii oraz metafizyki. Jego formacja intelektualna i dotychczasowy dorobek świadczą o dążeniu do stworzenia syntezy klasycznej tradycji z wyzwaniami współczesności.

Proces kształcenia naukowego Habilitanta obejmował prestiżowe ośrodki krajowe i zagraniczne. W 2001 r. uzyskał on tytuł zawodowy magistra teologii w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, na podstawie pracy poświęconej zagadnieniu szczęścia w nauce moralnej Akwinaty, napisanej pod kierunkiem prof. Wojciecha Giertycha OP. Licencjat kanoniczny uzyskał w 2004 r. na Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza z Akwinu (*Angelicum*) w Rzymie, przedstawiając analizę struktury *Compendium Theologiae* św. Tomasza. Praca ta powstała pod kierunkiem prof. Charles'a Moreroda OP. W 2010 r. Habilitant uzyskał stopień doktora nauk teologicznych na rzymskim *Angelicum*. Jego rozprawa, przygotowana pod kierunkiem prof. Władysława E. Kaczyńskiego OP, dotyczyła celu ostatecznego oraz szczęścia

jako zasad moralności chrześcijańskiej w korelacji z encykliką *Veritatis splendor*. Doktorat ten został nostryfikowany na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie w 2012 r.

Działalność dydaktyczna oraz popularyzatorska i organizacyjna dr. Michała Mrozka pozostaje ściśle zintegrowana z jego pracą badawczą. Od 2004 r. prowadzi wykłady w Kolegium OO. Dominikanów w Krakowie. Prowadzi również zajęcia na Akademii Katolickiej w Warszawie, w *Studium Dominicanum*, a także wykłady gościnne na Uniwersytecie Warszawskim. Od lipca 2024 r. pełni funkcję dyrektora Instytutu Tomistycznego w Warszawie.

2. Osiągnięcia naukowe

A. Ogólna charakterystyka dorobku naukowego

Dorobek naukowy Michała Mrozka OP koncentruje się wokół teologii moralnej, antropologii oraz metafizyki, ze szczególnym uwzględnieniem myśli św. Tomasza z Akwinu. Droga naukowa Habilitanta ukazuje wyraźną ewolucję jego zainteresowań badawczych. Początkowo obejmowała ona analizę zagadnień celu ostatecznego oraz szczęścia (*beatitudo*), stanowiących zasadniczy temat zarówno pracy magisterskiej, jak i rozprawy doktorskiej. Z czasem Badacz doszedł do przekonania, że samo pojęcie szczęścia nie wystarcza do pełnego uchwycenia logiki teologii moralnej Akwinaty, co skłoniło go do pogłębionych studiów nad habitusem jako kategorią integrującą antropologię, metafizykę oraz epistemologię.

Dorobek o. Mrozka opiera się na wnikliwej analizie tekstów źródłowych w języku łacińskim. Jego prace łączą perspektywę historyczną (badanie źródeł u Arystotelesa, św. Augustyna czy Cyserona) z precyzyjnymi analizami metafizycznymi i epistemologicznymi. Habilitant przywiązuje dużą wagę do możliwie wiernego odtworzenia toku rozumowania Akwinaty, posługując się przy tym tabelami i schematami, co zwiększa komunikatywność oraz przejrzystość wyводу.

W swoich badaniach o. Mrozek przyjmuje postawę hermeneutyczną – nie dąży do budowania oryginalnych koncepcji w oderwaniu od tradycji, lecz do twórczej reinterpretacji dziedzictwa wielkich doktorów Kościoła. Ukazuje, że tomistyczna teoria habitusów może pełnić funkcję pomostu między klasyczną refleksją teologiczną a współczesną psychologią, pedagogiką oraz personalizmem.

Na osiągnięcia naukowe Habilitanta składają się następujące publikacje: jedna monografia naukowa stanowiąca główne osiągnięcie, 11 artykułów w czasopismach naukowych, 14 artykułów (rozdziałów) w monografiach naukowych (w tym dwa przekłady tekstów źródłowych z języka łacińskiego), 3 sprawozdania z konferencji naukowych oraz 2 recenzje naukowe.

B. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Główne osiągnięcie naukowe w dorobku dr. Michała Mrozka OP stanowi monografia pt. *Habitus. Klucz do teologii moralnej św. Tomasza z Akwinu* (Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika 2025, ss. 590; recenzje wydawnicze: dr W. Giertych OP, dr hab. P. Lichacz). Publikacja ta jest owocem wieloletnich i

systematycznych badań Autora nad myślą Akwinaty. Podejmuje on ambitne zadanie całościowej rekonstrukcji tomistycznej syntezy moralnej (s. 25) przez pryzmat zapoznanego pojęcia *habitus*, które – co należy od razu zauważyć – nie posiada swojego odpowiednika nie tylko w języku polskim, lecz także w innych językach nowożytnych, a które – zdaniem Habilitanta – może istotnie wzbogacić współczesny sposób myślenia o moralności (s. 21). O. Mrozek traktuje *habitus* jako kategorię kluczową w ujęciu moralności św. Tomasza z Akwinu, jako zwornik, a wręcz „ścianę nośną” struktury *Summy teologii*.

Warto podkreślić, że tak ujęta całościowa rekonstrukcja Tomaszowej myśli moralnej jest szczególnie cenna z uwagi na potrzebę oparcia refleksji moralnej – także współcześnie – na adekwatnym paradygmacie. Bez niego każda wizja moralności staje się jedynie gromadzeniem słabo powiązanych ze sobą faktów, pozbawionych trwałego fundamentu. Trudność polega jednak na tym, że istnieje wiele prób określania istoty życia moralnego poprzez odniesienie do przyjętego paradygmatu. Można wręcz powiedzieć, że dzieje teologii moralnej są terenem nieustannego sporu o paradygmat. Monografia Michała Mrozka OP wpisuje się w ten spór. Nawet jeśli Autor nie postuluje wprost powrotu do „starej” idei celu ostatecznego i teorii *habitusów*, to z pewnością pomaga na nowo odczytać pierwotny paradygmat Tomaszowej wizji moralności.

Głównym celem monografii jest wykazanie, że pojęcie *habitus*, rozumiane jako konkretna cecha lub umiejętność opisująca stały wymiar funkcjonowania człowieka; jako trwała dyspozycja, cnota lub wada; jako różne rodzaje wiedzy, sprawności czy umiejętności (a także ich przeciwieństwa), pozwala na spójne powiązanie ogólnego opisu natury ludzkiej, zawartego w *Prima Pars Summy teologii*, ze szczegółowym wykładem cnót i wad w *Secunda Secundae*. Tak postawiony cel wyróżnia się oryginalnością na tle istniejącej literatury przedmiotu, obfitującej w opracowania cząstkowe i punktowe. Brakuje natomiast dzieła, które podejmowałoby zagadnienie *habitusu* w sposób integralny, w odniesieniu do całej teologii moralnej Akwinaty. O. Mrozek, w przeciwieństwie do wielu badaczy, nie traktuje *habitusu* jedynie jako jednego z wielu tematów, lecz jako element spajający metafizykę, antropologię i aretologię w jedną logiczną całość.

Formułując cel swojej pracy badawczej, Autor trafnie zauważa, że współczesne badania niekiedy wślaczają myśl Tomasza w obcy jej „gorset założeń” nowożytnych, co prowadzi do interpretowania etyki cnót przez pryzmat norm i obowiązków (deontologizm) (s. 27). Oryginalnym wkładem o. Mrozka jest w tym względzie propozycja hermeneutycznej rekonstrukcji, którą porównuje do „odtworzenia szkieletu zauropoda” – wydobywania spod warstw czasu pojęcia, które dla samego Tomasza było oczywiste, natomiast dla współczesnego odbiorcy stało się niemal całkowicie nieczytelne (s. 21), oraz przywrócenia mu należnej funkcji integrującej całą budowlę teologii moralnej.

Choć w zakresie odnowy etyki cnót w ostatnim czasie wiele dokonało się dzięki badaczom takim jak S. Pinckaers czy A. MacIntyre, którzy zainicjowali powrót do klasycznego ujęcia moralności, wkład o. Mrozka w tym zakresie należy uznać za znaczący. Jego praca stanowi bowiem oryginalne dopełnienie ich osiągnięć, wskazując

habitus jako kategorię integrującą nie tylko samą refleksję moralną, lecz również jej podstawy epistemologiczne i metafizyczne. Habilitant ujmując zagadnienie habitusu w sposób syntetyczny, a tym samym istotnie uzupełnia istniejące opracowania, które koncentrują się na poszczególnych aspektach tej problematyki.

Cel monografii jest ukierunkowany na przedstawienie czytelnikowi syntezy Tomaszowej moralności oraz na ukazanie, w jaki sposób traktat o habitusie – umieszczony w centrum Tomaszowych rozważań – pozwala w sposób klarowny przywrócić pełny obraz jego moralnej syntezy. Autor realizuje to zamierzenie poprzez przemyślaną strukturę pracy, obejmującą pięć części podzielonych łącznie na dziesięć rozdziałów.

Pierwsza część monografii o. dr. Michała Mrozka OP, zatytułowana „Kontekst historyczny”, pełni rolę fundamentu niezbędnego dla całości opracowania. Autor podejmuje tu zadanie swoistej „archeologii pojęciowej”, gdyż – jak trafnie zauważa – współczesna lektura św. Tomasza bywa obarczona błędem „schizoskopii”, polegającym na narzucaniu tekstowi Akwinaty nowożytnych kategorii woluntarystycznych, które zniekształcają jego pierwotny zamysł (s. 99). Bez rekonstrukcji klasycznego znaczenia habitusu struktura *Summary teologii* pozostaje bowiem dla dzisiejszego czytelnika w znacznej mierze nieczytelna, co czyni ten fragment pracy nieodzownym wprowadzeniem w logikę całego dzieła.

Ukazanie ewolucji pojęcia – od Platona i Arystotelesa, przez Cyncerona i św. Augustyna, aż po Filipa Kanclerza i Alberta Wielkiego – a także precyzyjna analiza relacji między greckim *héxis* a łacińskim *habitus*, wraz ze wskazaniem na ich szerokie spektrum znaczeniowe (od wyglądu i stroju po trwałą jakość duszy), pozwalają Habilitantowi wykazać, że *habitus* należał do powszechnego sposobu myślenia o kształtowaniu człowieka, który Tomasz doprowadził do mistrzowskiej syntezy. Istotne znaczenie ma również omówienie augustyńskiego rozróżnienia między *héxis* (wiedza, cnota) a *schéma* (strój, broń).

W tym kontekście na szczególną uwagę zasługuje wkład o. Mrozka dotyczący postulatu terminologicznego. Autor przekonująco uzasadnia swoją decyzję o konsekwentnym używaniu w tekście spolszczonej formy „habitus” i odważnie postuluje jej upowszechnienie. Wykazuje przy tym, że rozpowszechnione przekłady – takie jak „sprawność”, „dyspozycja” czy „nawyk” – nie oddają w pełni znaczenia terminu. „Nawyk” kojarzy się bowiem z czynnością rutynową i bezwiedną, co pozostaje w sprzeczności z Tomaszową koncepcją świadomego posługiwania się habitusem. „Sprawność” i „dyspozycja” z kolei nie zachowują podwójnego, statyczno-dynamicznego odniesienia tego pojęcia, obejmującego zarówno podmiot, jak i jego działanie.

Analizy pojęcia *habitus* dowodzą interdyscyplinarnego charakteru badań o. Mrozka. Habilitant wykracza poza ramy samej teologii, ukazując, że *habitus/héxis* funkcjonował powszechnie w kulturze starożytnej: w retoryce (np. u Kwintyliana jako *facilitas*), historiografii (Polbiusz), a także w tradycji medycznej i ascetycznej (Doroteusz z Gazy, gdzie pojawia się motyw „zdrowia duszy”). W ten sposób Autor przekonująco dowodzi, że dla Tomasza pojęcie to nie było jedynie technicznym terminem filozoficznym, lecz oczywistym elementem ówczesnej kultury

intelektualnej. W konsekwencji o. Mrozek postuluje, aby w badaniach nad habitusem nie rozdzielać sztucznie wymiaru teologicznego (augustyńskiego) i filozoficznego (arystotelesowskiego). W dojrzałym tomizmie – jak wskazuje – oba te ujęcia pełnią rolę komplementarną, współtworząc spójną perspektywę, która łączy naturę z łaską.

W drugiej części monografii (rozdziały 2-3) o. Mrozek dokonuje precyzyjnego osadzenia analizowanego pojęcia habitus w siatce pojęciowej arystotelesowsko-tomistycznej metafizyki. Podejmując rygorystyczną analizę ontologicznego statusu habitusu oraz sytuując go w arystotelesowskiej kategorii jakości, a także w schemacie aktu i możliwości, Habilitant wykazuje się dużą sprawnością badawczą, precyzją, a w pewnym zakresie również odkrywczością tekstualną. Szczegółowo omawia umiejscowienie habitusu w obrębie pierwszego gatunku kategorii jakości, odróżniając go zarówno od kategorii „posiadania” (również określanej po łacinie jako habitus), jak i od nietrwających „dyspozycji” (*dispositio*).

Na szczególną uwagę zasługuje wskazanie oraz analiza dotąd niezauważonego tekstu paralelnego w Tomaszowym *Komentarzu do V księgi Metafizyki Arystotelesa* (lekcja 20), który rzuca nowe światło na tok rozumowania Akwinaty w *Summie teologii* (I-II, q. 49, a. 2). To ustalenie należy uznać za ważny wkład badawczy o. Mrozka. Autor przekonująco sytuuje habitus jako akt pierwszy (*actus primus*), czyli trwałą doskonałość władzy, pozostającą w możliwości względem konkretnego działania (aktu drugiego). Ujęcie to pozwala uniknąć nowożytnych uproszczeń utożsamiających habitus z samym procesem działania.

O. dr Mrozek konsekwentnie realizuje zadeklarowany we wprowadzeniu postulat uporządkowania warstwy założeń. Wyjaśnia sposób powstawania habitusów oraz definiuje je nie jako zewnętrzny „dodatek” do władzy, lecz jako jej jakościowy sposób istnienia i funkcjonowania. Uzasadnia ponadto konieczność istnienia habitusów w naturze ludzkiej jako istotny warunek przejścia od ogólnych możliwości duszy do konkretnych, doskonałych działań.

Trzecia część monografii (rozdziały 4-5) stanowi trafną rekonstrukcję klasycznego sposobu myślenia o nabywaniu przez człowieka wiedzy o sobie samym. Habilitant słusznie podkreśla, że jednym z istotnych osiągnięć scholastyki było wypracowanie pojęcia przedmiotu (*obiectum*), który – wraz z aktem, władzą i habitusem – tworzy swoisty szkielet konstrukcyjny umożliwiający zrozumienie ludzkiego działania. Autor przekonująco pokazuje, że to właśnie przedmiot oraz akt stanowią punkty wyjścia, pozwalające wnioskować o zasadach umożliwiających działanie, a więc o władzach oraz o ich habitualnych dyspozycjach.

Za szczególnie cenne należy uznać połączenie analizy filozoficznej z perspektywą teologiczną, którego Autor dokonuje w rozdziale 5, omawiając stan pierwotnej sprawiedliwości oraz skutki grzechu pierworodnego. Ten – w opinii recenzenta – celowy zabieg pozwala uchwycić „habitualną niewymierność” ludzkich władz względem ich najwyższych przedmiotów, tj. prawdy oraz powszechnego dobra.

Swoistym sercem analiz o. Mrozka jest czwarta, najbardziej obszerna część monografii (rozdziały 6-9), zatytułowana „Habitus jako zwornik moralności”. Autor dokonuje tu całościowej rekonstrukcji struktury moralnej części *Summy teologii* św. Tomasza. To w tym miejscu Habilitant wykazuje, w jaki sposób pojęcie habitusu spaja

antropologię z etyką, tworząc logiczne przejście od opisu ludzkich władz do szczegółowego wykładu o cnotach i wadach. Autor udowadnia, że habitus pozwala powiązać traktat o człowieku (*Prima Pars*) z jego rozwinięciem w *Prima Secundae* oraz dalszym uszczegółowieniem w *Secunda Secundae*. O. Mrozek dowodzi zarazem, że cnoty i wady nie są jedynie zewnętrznymi „dodatkami” do ludzkiego działania, ale stanowią jakościowy sposób bycia i funkcjonowania władz duszy. Jednym z najważniejszych osiągnięć tej części jest opracowanie całościowego przewodnika po strukturze *Secunda Secundae*. Autor słusznie zauważa, że nawet fundamentalne prace – jak dzieło Ghislaina Lafonta – pomijały wyjaśnienie wewnętrznej logiki i porządku Tomaszowych rozważań nad cnotami i wadami właśnie przez pryzmat habitusu.

Konsekwentne zastosowanie aparatu analitycznego pozwoliło Habilitantowi spojrzeć na każdą cnotę w odniesieniu do jej podmiotu, przedmiotu i aktu, co z kolei ułatwiło zrozumienie, w jaki sposób dynamika ludzkiego działania wpływa na trwałe ukształtowanie władz poznawczych i pożądarkowych. Dr Mrozek z dużą precyzją porządkuje złożony schemat cnot i wad, wykorzystując podział na części integralne, podmiotowe i potencjalne. Dzięki temu udało mu się w sposób syntetyczny pogodzić oraz objaśnić wielość tradycji (Arystotelesa, Cycerona, Makrobiusza), które Tomasz z Akwinu zintegrował w swojej syntezie. Autor z powodzeniem ukazał również habitus jako pomost łączący poziom naturalnych władz z porządkiem nadprzyrodzonej łaski. Za sukces tej części pracy należy uznać wykazanie linearności Tomaszowej syntezy moralnej. O. Mrozek przekonująco argumentuje, że bez uwzględnienia habitusu jako „ściany nośnej”, budowla teologii moralnej Akwinaty staje się dla współczesnego czytelnika zbiorem odseparowanych i trudnych do odczytania traktatów.

Ostatnia, piąta część monografii (rozdział 10) zawiera analizę duchowego rozwoju człowieka w kontekście darów, błogosławieństw oraz owoców Ducha Świętego, rozumianych jako najdoskonalsze akty urzeczywistniające ludzki potencjał. Habilitant trafnie dopełnia swoją pracę przejściem od rozważań metafizycznych i antropologicznych do dynamicznego opisu pełni życia chrześcijańskiego. W ten sposób teoretyczna konstrukcja habitusu znajduje swój ostateczny sens w koncepcji najdoskonalszych ludzkich działań.

Konsekwentnie stosując arystotelesowski schemat możliwość–urzeczywistnienie (*potentia–actus*), Autor wykazuje, że o ile habitus sytuowany jest na poziomie aktu pierwszego (*actus primus*), a więc trwałej zdolności, o tyle błogosławieństwa i owoce Ducha Świętego odpowiadają aktowi drugiemu (*actus secundus*), czyli pełnemu, uszczęśliwiającemu działaniu. Habilitant słusznie podkreśla, że interpretacja błogosławieństw jako konkretnych działań (*operationes*), a nie jedynie trwałych dyspozycji, pozwala ukazać moralność Tomasza jako proces niezwykle żywotny, celowy i dynamiczny.

O. Mrozek w oryginalny sposób porządkuje drogę do doskonałości, dzieląc ją na trzy etapy odpowiadające stopniom miłości (*caritas*): etap początkujących (*incipientes*), etap postępujących (*proficientes*) oraz etap doskonałych (*perfecti*). Autor udowadnia że moralność nie jest zbiorem zakazów, lecz opisem drogi prowadzącej do autentycznej wielkości i szczęścia; że teoria habitusu jest niezbędna do zrozumienia, jak łaska „przestraja” ludzką naturę, nie niszcząc jej, lecz wydobywając z niej to, co

najlepsze; oraz że błogosławieństwa stanowią antycypację celu ostatecznego – realne, choć jeszcze niedoskonałe szczęście, które może być przeżywane już w doczesności.

W ocenie warstwy metodologicznej oraz warsztatu naukowego głównego osiągnięcia należy podkreślić, że o. dr Michał Mrozek stosuje podejście interdyscyplinarne, łącząc perspektywę teologiczną z historyczną, metafizyczną, epistemologiczną oraz pedagogiczną. Praca opiera się na rygorystycznej analizie tekstów źródłowych w języku łacińskim, przy jednoczesnym dążeniu do wysokiej komunikatywności wywodu, co zostało osiągnięte m.in. dzięki wprowadzeniu licznych tabel i schematów. Przyjmując postawę hermeneutyczną, Habilitant zmierza do twórczej reinterpretacji tradycji i konsekwentnie ukierunkowuje ją na dialog ze współczesną teologią moralną.

O twórczym charakterze tej reinterpretacji świadczą m.in. stosowane przez Autora sformułowania: „moim zdaniem” (np. s. 304, 424), „możemy się domyślać” (s. 308), „jak się wydaje” (s. 312), „w moim przekonaniu” (s. 343), „być może dlatego” (np. s. 85, 359) itp. Nie stanowią one oznaki słabości argumentacji; przeciwnie – wyrażają swoistą ostrożność terminologiczną, a zarazem są przejawem metodologicznego rygoru i uczciwości intelektualnej. Autor w ten sposób wyraźnie oddziela warstwę egzegetyczną od własnej rekonstrukcji hermeneutycznej, co pozwala mu bezpiecznie przejść od ścisłej analizy tekstu do odtwarzania ukrytej logiki wywodu Akwinaty, podjęcia próby rekonstrukcji jego zamysłu oraz wypełniania luk w tych miejscach, w których Tomasz zakładał oczywistość swoich racji. Dzięki temu Habilitant może również – co szczególnie istotne – formułować oryginalne tezy na tle dotychczasowych badań. Świadczy to o wysokim poziomie naukowym oraz pełnej kontroli nad procesem interpretacyjnym.

Ukierunkowanie na dialog ze współczesną teologią moralną oraz innymi naukami Autor realizuje m.in. poprzez wprowadzanie ilustracji zaczerpniętych ze współczesnych sytuacji oraz obrazów literackich. Konsekwentne posługiwanie się takimi przykładami (np. s. 465) jako kluczem do odczytania myśli św. Tomasza należy uznać za ważny element jego metody badawczej i hermeneutycznej, podporządkowanej zasadniczemu celowi: przekładowi dorobku Akwinaty na język komunikatywny i adekwatny do współczesnych uwarunkowań.

Jak wielokrotnie podkreśla Habilitant, współczesny czytelnik często odbiera teksty Akwinaty przez pryzmat nowożytnych założeń woluntarystycznych. W tym kontekście zastosowanie aktualnych przykładów – takich jak „oszustwo na wnuczka”, użyte dla zilustrowania różnicy między niesprawiedliwością materialną a formalną (s. 452) – pomaga uchwycić wewnętrzną logikę Tomaszowego wywodu w sposób wolny od nowożytnych zniekształceń. Odwołania te nie mają charakteru jedynie dydaktycznego; służą raczej odświeżeniu struktury analizowanych pojęć i pozwalają czytelnikowi wejść w dynamikę argumentacji Akwinaty.

Przywołując tego rodzaju ilustracje, o. Mrozek ukazuje, że teologia moralna św. Tomasza nie jest zbiorem abstrakcyjnych zakazów, lecz praktycznym przewodnikiem po pracy nad sobą, który może podjąć dialog z dzisiejszymi poszukiwaniami „sztuki dobrego życia”. Podobną funkcję pełnią przykłady literackie, np. odwołanie do *Królowej Śniegu* H. Ch. Andersena w celu zobrazowania zniekształcenia percepcji wywołanego przez wadę (s. 346). Dzięki temu teologia moralna wychodzi poza

„suchy” schemat scholastyczny, a moralność ukazuje się jako dynamiczny proces kształtowania tożsamości, nie zaś jedynie prawnicze rozliczanie czynów.

O wartości naukowej oraz nowatorstwie głównego osiągnięcia świadczy fakt, że recenzowana monografia stanowi – w świetle aktualnego stanu badań – jedno z najbardziej kompletnych opracowań roli habitusu w strukturze myśli moralnej Akwinaty. Do najważniejszych osiągnięć pracy należy wykazanie, że habitus pełni funkcję swoistego „mostu” zarówno między antropologią a etyką, jak i między naturą a łaską. Ponadto dzieło o. Mrozka można traktować jako unikatowy przewodnik po całości *Secunda Secundae*, oparty na wewnętrznej logice pojęcia habitus. Habilitant dostarcza narzędzi pozwalających odczytać całościowy zamysł Akwinaty w sposób wolny od nowożytnych zniekształceń.

Podsumowując tę część recenzji, należy stwierdzić, że książka o. dr. Michała Mrozka OP jest dziełem dojrzałym, o wysokim rygorze naukowym, które w istotny sposób wzbogaca współczesne badania nad tomizmem i etyką cnót. Jako główne osiągnięcie naukowe w pełni potwierdza samodzielność badawczą Autora oraz jego zdolność do syntetycznego ujmowania złożonych problemów teologiczno-filozoficznych.

W związku z tym jednoznacznie stwierdzam, że osiągnięcie naukowe o. dr. Michała Mrozka OP, przedstawione jako podstawa do nadania stopnia doktora habilitowanego w postaci monografii *Habitus. Klucz do teologii moralnej św. Tomasza z Akwinu* (Toruń 2025), opublikowanej w wydawnictwie ujętym w wykazie wydawnictw ministerialnych, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki teologiczne.

Osiągnięcie to wpisuje się w dotychczasowe dziedzictwo naukowe dyscypliny, a zarazem stanowi *novum* w zakresie badań nad habitusem jako kluczem do teologii moralnej św. Tomasza z Akwinu. W związku z tym – zgodnie z Art. 219, ust. 1 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. 2018 poz. 1668) – stwierdzam, że może ono stanowić podstawę do nadania Autorowi stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne.

C. Ocena istotnej aktywności naukowej

Istotna aktywność naukowa Habilitanta koncentruje się wokół dwóch ściśle ze sobą powiązanych obszarów tematycznych:

1) Analiza pojęcia habitus oraz etyka cnót

Problematyka habitusów i cnót należy do głównych tematów podejmowanych przez Habilitanta nie tylko w monografii wskazanej jako główne osiągnięcie naukowe, lecz także w innych publikacjach. O. Mrozek analizuje zarówno kwestie definicyjne związane z pojęciem dyspozycji (*habitus*) oraz cnoty (*virtus*) (por. *Relacja pomiędzy pojęciem 'dyspozycja' (habitus) oraz 'cnota' (virtus) w obrębie Traktatu o cnotach św. Tomasza z Akwinu (Summa Theologiae, I-II, q. 49-70)*, w: *Sprawności moralne jako przedmiot refleksji wychowawczej*, red. I. Jazukiewicz, E. Rojewska, Szczecin 2018: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, s. 13-32), jak i umiejscawia to pojęcie w strukturze kategorii arystotelesowskich (por. *Aristotle and Aquinas on Habitus as Relation or Quality*, artykuł współautorski z Philippe-André Holzerem OP,

przyjęty do druku w monografii *Vetera novis augere II*, Urbaniana University Press, Roma). W tym obszarze mieści się również opracowanie źródeł Traktatu o habitusach i cnotach u św. Tomasza (por. *The Use of Scripture in the Summa Theologiae of St. Thomas Aquinas (Q. 49-70 Ia-IIae)*), w: *Towards A Biblical Thomism. Thomas Aquinas and the Renewal of Biblical Theology*, ed. P. Roszak, J. Vijgen, Pamplona: EUNSA 2018, s. 61-96).

Dorobek Habilitanta w tym zakresie w sposób istotny wzbogaca współczesne studia nad etyką cnót, przywracając sprawnościom moralnym ich właściwe miejsce zarówno w antropologii, jak i w życiu społecznym. Autor dokonuje filozoficznej analizy pojęcia habitus, wskazuje na biblijne zakorzenienie aretologii oraz ukazuje wychowawczą i służebną rolę prawa w kształtowaniu cnót.

Habilitant podejmuje również szereg bardziej szczegółowych zagadnień związanych z problematyką cnót i wad. Uniwersalny zasięg etyki cnót i wad przedstawia w artykule *A Universal Scope of Virtue and Vice Ethics*, w: *Contemporary Ethics*, ed. A. Bugajska, P. Świercz, Series Social Dictionaries, ed. Wit Pasierbek, Bogdan Szlachta, Ignatianum University Press, Kraków 2024, s. 315-332 (wersja polska: *Uniwersalny zakres etyki cnót i wad*, w: *Etyka współczesna*, red. A. Bugajska i P. Świercz, Seria Słowniki Społeczne, red. W. Pasierbek, B. Szlachta, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Ignatianum, Kraków 2024, s. 329-347). Zagadnienie *nemesis* – jako cnoty bądź wady – analizuje w artykule *Nemesis (słuszne oburzenie): cnota czy wada? Napięcie między naturą i łaską w doktrynie Arystotelesa i św. Tomasza z Akwinu*, w: *Quodlibet [co się komu podoba]. 2 Studia dominikańskie*, red. D. Jarczewski, P. Frey, Wydawnictwo W drodze, Poznań 2023, s. 121-134.

Cnoty jako cel prawa Habilitant ukazuje w publikacji *Celowość prawa według św. Tomasza: wychowanie do cnót (Summa Theologiae, I-II, q. 92, a. 1)*, w: *Sprawności moralne a wiara*, red. I. Jazukiewicz, E. Rojewska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2017, s. 179-206. Z kolei etykę służby publicznej w kontekście cnót omawia w artykule *Etyka służby publicznej*, w: *Służba publiczna. Stan obecny, wyzwania i oczekiwania*, red. M. Stec, S. Płazek, Wolters Kluwer, Warszawa, 2013, s. 132-168. Relacją cnót intelektualnych i moralnych Habilitant zajmuje się w tekście *Wzajemne warunkowanie się cnót intelektualnych i moralnych w Summie teologii św. Tomasza z Akwinu (Ia-IIae, q. 58, a. 4-5)*, *Karto-Teka Gdańska* 8(2021) s. 75-98.

Główne znaczenia słowa *sapientia* w moralnej części *Summy teologii* św. Tomasza z Akwinu Autor wyjaśnia w artykule opublikowanym w „Przeglądzie Tomistycznym” (25:2019, s. 107-140). Historyczne i współczesne ujęcie cnoty męstwa przedstawia natomiast w publikacji *Cnota męstwa dawniej i dziś*, „Ateneum Kapłańskie” 166:2016, s. 489-499. Tematycznie powiązany z problematyką habitusu pozostaje również artykuł poświęcony analizie kategorii Arystotelesa: *Kategorie Arystotelesa w Summie teologii św. Tomasza z Akwinu*, „Przegląd Tomistyczny” 24:2018, s. 413-456.

Ten segment dorobku Habilitanta stanowi pogłębioną i spójną analizę klasycznej teorii cnót i wad. Autor wskazuje na metodologiczne oraz antropologiczne fundamenty Tomaszowego ujęcia, przeprowadza szczegółową analizę konkretnych postaw oraz wskazuje na ich wzajemne warunkowanie się. Za szczególnie cenny wkład o. Mrozka

w tym kontekście należy uznać przeniesienie teorii cnót i wad na grunt wybranych obszarów życia społecznego, w tym również polityki.

2) Fundamentalne założenia teologii moralnej oraz zagadnienia związane ze zmianą paradygmatu

Drugą grupę dorobku publikacyjnego dr. Michała Mrozka OP stanowią prace poświęcone fundamentalnym założeniom teologicznym i filozoficznym teologii moralnej, często osadzone w kontekście filozofii człowieka oraz jej praktycznych implikacji. Do tej grupy należą m.in.: artykuł dotyczący relacji między teologią i filozofią a nauką (*Relacja między teologią i filozofią a nauką w ujęciu arystotelesowsko-tomistycznym*, „Studia Nauk Teologicznych PAN”, 18:2023, s. 231-258), analiza ryzyka związanego z naukowym dogmatyzmem (*Pułapki naukowego dogmatyzmu*, <https://laboratoriumwolnosc.pl/pulapki-naukowego-dogmatyzmu/>), studium aksjologicznych założeń wolności słowa i religii (*Założenia aksjologiczne wolności wypowiedzi i religii*, w: *O wolności słowa i religii. Praktyka i teoria*, red. F. Longchamps de Bérier, K. Szczucki, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2016, s. 327-344), rozważania nad rozumieniem prawdy jako szansy lub zagrożenia (*Prawda – szansa czy zagrożenie?*, w: *Współczesny kontekst chrześcijaństwa*, red. P. Artemiuk, Płocki Instytut Wydawniczy, Płock, 2016, s. 59-76), a także tekst podejmujący krytykę dualizmu pokartezjańskiego w świetle myśli Tomasza z Akwinu (*Modelowy opis relacji między mózgiem, umysłem i duszą: Dualizm pokartezjański a św. Tomasz z Akwinu*, w: *Mózg-umysł-dusza. Spór o adekwatną antropologię*, red. K. Jasiński, Z. Kieliszek, M. Machinek, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn 2014, s. 141-158).

Wśród publikacji należących do tego nurtu warto wskazać również ujęcie dobra wspólnego w perspektywie porównawczej z *Etyką nikomachejską* Arystotelesa (*Dobro wspólne wczoraj i dziś. Na marginesie lektury Etyki nikomachejskiej i Summy Teologii*, w: *Dobro wspólne. Teoria i praktyka*, red. W. Arndt, F. Longchamps de Bérier, K. Szczucki, Warszawa 2013, s. 46-77) oraz analizę sumienia jako aktu rozumu praktycznego (*Conscience as an Act of Practical Reason in Aquinas*, „Lumen” 9:2021, s. 1-19).

Do tej kategorii należy również zaliczyć artykuł rozwijający wątki rozprawy doktorskiej poprzez analizę teleologii encykliki *Veritatis splendor* w kontekście *Summy theologiae: Teleologia encykliki Veritatis splendor św. Jana Pawła II w świetle Summy Teologii św. Tomasza z Akwinu (I-II, q. 18, a. 6*, „Studia Philosophiae Christianae” 51:2015, s. 39-66. W tym nurcie mieści się ponadto studium poświęcone sprawiedliwości pierwotnej Adama i Ewy, zawierające również szereg uwag metodologicznych: *Św. Tomasz o sprawiedliwości pierwotnej Adama i Ewy*, w: „Przegląd Tomistyczny” 19:2013, s. 339-366, a także recenzja krytyczna książki T. Bartosia *Koniec prawdy absolutnej: Koniec prawdy absolutnej*, „Przegląd Tomistyczny” 18:2012, s. 229-238.

Ta część dorobku o. Michała Mrozka OP koncentruje się wokół fundamentalnych założeń teologii moralnej, antropologicznych podstaw etyki oraz zagadnienia ewolucji paradygmatów. Za ważny wkład Habilitanta w tym zakresie należy uznać krytyczną analizę wybranych tendencji współczesnej myśli (m.in. sporów o rozumienie prawdy

absolutnej oraz tendencji redukcjonistycznych), a także sformułowane na tym tle postulaty adresowane do teologii moralnej. Tym samym o. Mrozek wpisuje się w aktualne dyskusje nad paradygmatem tej dyscypliny, broniąc – jak się wydaje – klasycznego ujęcia Tomaszowego i wykazując jego aktualność, spójność oraz przewagę argumentacyjną wobec innych propozycji.

Podsumowując tę część recenzji, należy stwierdzić, że cały przedstawiony w niniejszym punkcie dorobek naukowy zasługuje na ocenę pozytywną. Jest on znaczący zarówno pod względem ilościowym, jak i merytorycznym. Wykazuje także wystarczające zróżnicowanie tematyczne, pozostając zarazem wyraźnie skoncentrowanym wokół zasadniczej problematyki badawczej Habilitanta, tj. teorii habitusów oraz moralności cnót.

Należy ponadto podkreślić, że Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową oraz lokuje swoje publikacje w wielu czasopismach i instytucjach naukowych, również o zasięgu międzynarodowym. Tym samym spełnia warunek określony w art. 219, ust. 1.3 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 r.

3. Ocena działalności dydaktycznej

O. dr Michał Mrozek OP od 2005 r. prowadzi regularne wykłady w Kolegium OO. Dominikanów w Krakowie, obejmujące zagadnienia z zakresu teologii moralnej oraz myśli tomistycznej. Cyklicznie realizuje również zajęcia w ramach studiów doktoranckich na Akademii Katolickiej w Warszawie, w specjalizacji tomistycznej. Ponadto prowadzi wykłady w *Studium Dominicanum* oraz w Dominikańskiej Szkole Filozofii i Teologii.

W ramach zajęć gościnnych prowadził wykłady i seminaria na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (2010-2013), na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego – we współpracy z dr. hab. Tomaszem Tiurynem (2019-2021) – oraz w Centrum Myśli Jana Pawła II (2013-2015).

Habilitant prowadził także wykłady w ramach szkół letnich oraz spotkań formacyjno-naukowych. W 2009 r. uczestniczył jako wykładowca w szkole letniej organizowanej w Kłajpedzie (Litwa) przez prof. Dalię Mariję Stančienė (Uniwersytet Kłajpedzki), w trakcie której poprowadził cykl wykładów i seminariów z zakresu antropologii tomistycznej.

W latach 2012-2018 prowadził cykliczne wykłady w Monasterze od Betlejem i od Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Grabowcu. Tematyka zajęć koncentrowała się na kluczowych zagadnieniach antropologii i etyki tomistycznej, m.in.: *Antropologia i moralność św. Tomasza*; *Cnoty intelektualne i moralne a uczucia*; *Antropologia i cnoty*; *Cnoty kardynalne i teologalne (STh I-II, q. 61-63)*; *Właściwości cnót (STh I-II, q. 64-66)*; *Dary Ducha Świętego (STh I-II, q. 68)*.

O. Michał Mrozek był promotorem czterech prac magisterskich obronionych na Akademii Katolickiej w Warszawie. Treść prowadzonych przez niego zajęć pozostaje spójna z jego wykształceniem oraz odpowiada obranej specjalizacji badawczej.

4. Ocena działalności popularyzującej naukę

Pozytywnie oceniając działalność o. dr. Michała Mrozka OP w zakresie popularyzacji nauki należy zwrócić uwagę na jego czynny udział w konferencjach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. W ich ramach Habilitant wygłosił łącznie 27 referatów.

W ramach aktywności popularyzatorskiej Habilitant od lat angażuje się w prowadzenie wykładów oraz zajęć formacyjnych organizowanych przez dominikańskie środowiska w różnych częściach Polski. Wśród inicjatyw tego typu znajdują się m.in. Szkoły Wiary działające przy klasztorach i fraterniach w Białymstoku, Gdańsku, Rzeszowie, Poznaniu, Warszawie (Freta i Służew) oraz w Katowicach, a także inne cykle wykładowe skierowane do osób świeckich zainteresowanych tematyką teologiczną i filozoficzną, organizowane m.in. w Białymstoku, Płocku czy Piotrkowie Trybunalskim.

W ramach popularyzacji nauki Habilitant wygłosił ponadto szereg pojedynczych wykładów o charakterze naukowym i popularnonaukowym. Wystąpienia te cechują się dużą różnorodnością zarówno pod względem podejmowanej problematyki, jak i profilu odbiorców. Większość prelekcji koncentrowała się na popularyzacji myśli św. Tomasza z Akwinu (m.in. w zakresie nauki o aniołach, szczęściu, sumieniu, cnotach oraz prawie naturalnym) oraz na jej konfrontacji ze współczesnymi wyzwaniem, takimi jak nauczanie o *in vitro* czy interpretacja adhortacji *Amoris laetitia*. Wykłady były wygłaszane m.in. dla fraterni świeckich dominikanów, uczestników Dominikańskich Szkół Wiary (Katowice, Białystok, Gdańsk), studentów (Uniwersytet Warszawski, UMK w Toruniu), a także w wyższych seminariach duchownych oraz Klubach Inteligencji Katolickiej. Znaczna część wykładów – zwłaszcza z ostatnich lat – jest dostępna w formie nagrań w serwisie YouTube, co podkreśla otwarty i popularyzatorski charakter działalności Kandydata.

O. dr Michał Mrozek OP opublikował również szereg artykułów publicystycznych oraz tekstów o charakterze popularyzatorskim, m.in.: *W naszym lesie są też wilki / komunizm dla rozwiedzionych cd.* („W drodze” 2:2025, s. 86-96), *Kiedy posłuszeństwo jest cnotą* („Pastores” 92:2021, s. 36-45), *Смертна кара: юрисдикція людська чи Божья?* („Verbum”, 19 grudnia 2018), *Droga do wielkości*, wprowadzenie do książki *Dominikanie o cnotach* („W drodze” 2016, s. 9-22), *Albo, albo. O nieposłuszeństwie wobec władzy* („W drodze” 10:2016, s. 97-105), *Świadomie i dobrowolnie* („W drodze” 11:2015, s. 69-80), *Solidaryzuję się z prof. Chazanem* (Dominikanie.pl, 14 lipca 2014), *Obrona przed totalitaryzmem* („Rzeczpospolita”, 22 sierpnia 2014), *Co zagraża Kościołowi?* („Gość Niedzielny”, wyd. z 17 marca 2013), *Posłowie do książki: John Eldredge Piękny Banita*, Logos, Warszawa, 2012, s. 269-273.

W ramach działalności popularyzatorskiej i publicystycznej Habilitant podejmował dyskusje na tematy budzące istotne wątpliwości lub wymagające doprecyzowania w świetle klasycznej refleksji teologicznej i filozoficznej. Owocem tej aktywności były publikacje m.in. w miesięczniku „W drodze”, a także – okazjonalnie – w dzienniku „Rzeczpospolita” oraz w tygodniku „Gość Niedzielny”.

Warto również odnotować, że o. Mrozek uczestniczył w programach telewizyjnych i radiowych, a także w inicjatywach popularyzatorskich realizowanych w przestrzeni internetowej.

Należy ponadto zauważyć, że w latach 2016-2020, pełniąc funkcję dyrektora *Studium Dominicanum*, Habilitant – obok obowiązków organizacyjnych – był również odpowiedzialny za przygotowanie oraz prowadzenie zajęć dydaktycznych. Regularnie wykladał teologię moralną oraz prowadził zajęcia poświęcone różnym traktatom i zagadnieniom w ramach grupy tomistycznej, koncentrującej się przede wszystkim na aretologii.

5. Ocena działalności organizacyjnej

Działalność organizacyjna dr. Michała Mrozka OP jest ściśle zintegrowana z jego profilem naukowym jako badacza myśli tomistycznej. Urzeczywistnia się ona przede wszystkim w organizacji spotkań naukowych oraz w kierowaniu instytucjami naukowymi, pracy redakcyjnej, a także w animacji życia naukowego, w tym również w wymiarze międzynarodowym. Habilitant był głównym organizatorem lub współorganizatorem licznych sesji naukowych, m.in. poświęconych łasce, aniołom, prawu naturalnemu czy relacji między teologią a polityką. Brał udział w komitetach organizacyjnych i naukowych 12 seminariów, sesji naukowych oraz spotkań popularnonaukowych o zasięgu krajowym, a także licznych konferencji cyklicznych.

Dr Michał Mrozek OP wykazuje wysokie kompetencje w zarządzaniu jednostkami naukowymi i edukacyjnymi. Od 2008 roku jest związany z Instytutem Tomistycznym w Warszawie, w którym od 2013 r. pełnił funkcję wicedyrektora, natomiast od 1 lipca 2024 roku jest jego dyrektorem. W latach 2016-2020, a następnie ponownie w latach 2020-2024 roku pełnił funkcję dyrektora *Studium Dominicanum*. Odpowiadał tam nie tylko za realizację dydaktyki, lecz także za kompleksowe planowanie i koordynację 112 godzin zajęć rocznie dla czterech grup słuchaczy, co wymagało dużej sprawności organizacyjnej i umiejętności pracy w trybie ciągłym. W latach 2021-2023 Habilitant był członkiem Rady Naukowej Instytutu *De Republica*, a od 2024 r. jest członkiem Komisji ds. Życia intelektualnego Polskiej Prowincji Dominikanów. Wieloletnie pełnienie tych funkcji świadczy o zaufaniu, jakim obdarzają go zarówno władze zakonne, jak i środowiska naukowe.

Habilitant odgrywa również istotną rolę w kształtowaniu polskiego krajobrazu wydawniczego w dziedzinie tomizmu. O. Mrozek OP przeszedł pełną ścieżkę redakcyjną w prestiżowym piśmie „Przegląd Tomistyczny” – od sekretarza redakcji (2012-2021), przez zastępcę redaktora naczelnego, aż po funkcję redaktora naczelnego, którą pełni od 2022 r. Od 2018 r. współtworzy „Dominikańską Bibliotekę Teologii”, a od 2025 r. jest kierownikiem serii „Biblioteka Instytutu Tomistycznego. Teksty i studia”. Na uwagę zasługuje także jego udział w redakcji merytorycznej ważnych publikacji, m.in. dzieł autorstwa Servaisa Pinckaersa oraz dokumentów Międzynarodowej Komisji Teologicznej.

Aktywność organizacyjna Kandydata posiada ponadto wyraźny wymiar międzynarodowy i systematyczny. Od 2012 r. inicjuje i prowadzi seminaria wspólnej lektury tekstów św. Tomasza w języku łacińskim. Szczególnie wartościowe są cykle

realizowane we współpracy z profesorami z Utrechtie (m.in. Herwi Rikhofem i Harmem Gorrisem).

Habilitant uczestniczył także w programie ISTAC, w ramach którego – pod kierunkiem prof. Micheala Sherwina OP – prowadził badania nad zagadnieniami stanowiącymi przedmiot monografii habilitacyjnej we Fryburgu Szwajcarskim. Trzykrotnie zasiadał ponadto w komitecie przygotowawczym międzynarodowych sesji naukowych *Centre de Hautes Études et Recherches Thomas d'Aquin*, uczestnicząc w ustalaniu ich tematyki i doborze tekstów źródłowych. Jest również członkiem organizacji i towarzystw naukowych.

Ważnym aspektem działalności organizacyjnej Habilitanta jest uczestnictwo w projektach naukowych. O. Mrozek brał udział w projekcie „Laboratorium wolności religijnej”, realizowanym na podstawie umowy nr DFS- II.7211.19.2020 z dnia 8.04.2020 r., dotyczącej powierzenia realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przyczynom przestępczości, skierowanych do podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2020-2023. Efektem udziału Habilitanta w tym projekcie była m.in. publikacja tekstu „Pułapki naukowego dogmatyzmu” na stronie <https://laboratoriumwolnosci.pl/pulapki-naukowego-dogmatyzmu/>.

Habilitant uczestniczył również w projekcie pt.: „*Opera omnia* św. Tomasza z Akwinu i jej wartość dla współczesnej humanistyki”, realizowanym na podstawie umowy nr NdS/529117/2021/2021 zawartej ze Skarbem Państwa – Ministrem Edukacji i Nauki, w ramach programu pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa”, ogłoszonego komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 lipca 2021 roku. W ramach tego przedsięwzięcia o. Mrozek dokonał przekładu *Summy teologii* I-II, q. 49-54.

Działalność organizacyjna Michała Mrozka OP zasługuje na wysoką ocenę. Habilitant jest nie tylko rzetelnym badaczem, lecz także sprawnym animatorem życia naukowego, zdolnym do skutecznego zarządzania zespołami i projektami oraz do budowania trwałych struktur wspierających rozwój teologii i filozofii chrześcijańskiej.

Wniosek końcowy

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji habilitacyjnej oraz przedstawionej powyżej oceny dorobku naukowego, dydaktycznego, popularyzatorskiego i organizacyjnego dr. Michała Mrozka OP stwierdzam, że Habilitant **spełnia wszystkie wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**. Jego osiągnięcia naukowe cechują się dojrzałością, spójnością metodologiczną oraz wyraźną samodzielnością badawczą.

Za główne osiągnięcie naukowe Habilitanta należy uznać monografię *Habitus*. Klucz do teologii moralnej św. Tomasza z Akwinu (Toruń 2025), która stanowi **znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauk teologicznych**, w szczególności w obszarze teologii moralnej i badań tomistycznych. Praca ta wyróżnia się zarówno oryginalnością ujęcia, jak i wysokim rygorem naukowym, dostarczając integralnej

rekonstrukcji Tomaszowej syntezy moralnej przez pryzmat kluczowej kategorii habitus.

Dorobek publikacyjny Habilitanta, obejmujący liczne artykuły w czasopismach i monografiach, potwierdza trwałość oraz konsekwencję podejmowanej problematyki badawczej, a jednocześnie ukazuje zdolność Autora do twórczego podejmowania tematów fundamentalnych dla współczesnych dyskusji nad paradygmatem teologii moralnej.

Równocześnie należy pozytywnie ocenić działalność dydaktyczną dr. Michała Mrozka OP, który od wielu lat prowadzi regularne wykłady oraz seminaria w ośrodkach dominikańskich i akademickich, a także podejmuje się opieki promotorskiej nad pracami dyplomowymi.

Istotnym uzupełnieniem jego aktywności jest szeroka działalność popularyzatorska, realizowana poprzez wykłady, wystąpienia oraz publikacje popularnonaukowe, a także działalność organizacyjna obejmująca kierowanie instytucjami naukowymi, redakcję czasopism i serii wydawniczych oraz udział w projektach naukowych i inicjatywach międzynarodowych.

W świetle powyższego oceniam dorobek dr. Michała Mrozka OP jednoznacznie pozytywnie i stwierdzam, że osiągnięcia Habilitanta stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki teologiczne.

W związku z tym wnoszę o nadanie dr. Michałowi Mrozkowi OP stopnia doktora habilitowanego nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne.

Ks. Tadeusz Zadykowiec
Ks. dr hab. Tadeusz Zadykowiec, prof. KUL